

шкоди [5, с. 30].

Тобто безпека людини означає, що люди можуть робити свій вибір вільно і безпечно, будучи при цьому у відносній впевненості, що ті можливості, які вони мають сьогодні, не будуть ними втрачені завтра.

Основними категоріями безпеки є такі: економічна безпека (потребує забезпечення статків, достатніх для задоволення всебічних потреб); продовольча безпека (основні продукти харчування доступні для людей); безпека для здоров'я; екологічна безпека; громадська безпека (захист на рівні сім'ї, общин, іншого угруповання, які в свою чергу можуть здійснювати насилля над людиною); політична безпека (безпека від репресій за переконання, національність, релігію); особиста безпека (загрози, що йдуть від: держави, інших держав (війна), від других груп людей, від злочинних угруповань тощо).

У попередженні небезпеки багато що залежить від самої людини, особливостей її світогляду, моралі. Чим глибше людина розуміє навколишній світ, людей, закони, що діють у соціумі, тим безпечнішою є її позиція.

Отже, забезпечення індивідуальної (особистої) безпеки є відправною точкою в забезпеченні її інших рівнів – групової, суспільства, держави, національної, регіональної та глобальної безпеки. У сучасних умовах основним змістом безпеки все більше стає не тільки і не скільки захист держави та її державних інститутів, а людини й суспільства. На перший план вийшла проблема соціальної безпеки в широкому розумінні цього слова (соціально-економічної), інакше кажучи, безпеки особи, окремих груп населення, суспільства в цілому, тобто соціуму. Це означає, що особиста безпека окремої особистості є першоосновою концепції національної безпеки. З інтересів окремих особистостей впливають інтереси суспільства і держави загалом.

1. Круш П. В. Національна економіка : підручник. Київ, 2008. 416 с.

2. Головченко О. М. Економічна безпека регіону в гарантуванні стабільності національної економіки : монографія. Одеса : БВВ, 2008. 399 с.

3. Пономаренко Г. О. Адміністративно-правові засади управління у сфері забезпечення внутрішньої безпеки держави : дис. ... д-ра юрид. наук. Харків, 2008. 442 с.

4. Заплатинський В. М. Логіко-детермінантні підходи до розуміння поняття «безпека». *Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини*. 2012. Вип. 5. 336 с.

5. Особиста безпека та застосування сили : фундаментальні питання теорії та практики особистої безпеки особового складу Державної прикордонної служби України : навч. посіб. Хмельницький : Вид-во НАДПСУ, 2012. 348 с.

Дмитро КАЗНАЧЕСЬ

доцент кафедри
тактико-спеціальної підготовки,
кандидат юридичних наук, доцент

Євгенія ЗАКРИТНА

курсант ННІ права та підготовки
фахівців для підрозділів Національної
поліції Дніпропетровського
державного університету внутрішніх
справ (м. Дніпро, Україна)

НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДІ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ВИКЛИКІВ

Національно-патріотичне виховання молоді охоплює систематизацію та діяльність органів державної влади, загальноосвітніх та вищих навчальних закладів, інших суспільних, соціальних інститутів, а також виховання в сім'ї щодо формування у сучасного покоління юнаків та дівчат високого рівня патріотичної відповідальності, почуття вірності та кохання до Батьківщини, де вони народилися, підготовку до виконання громадського та конституційного обов'язку перед своїм народом, для захисту їх добробуту, національних інтересів, незалежності України.

Вважається, що найголовнішим напрямом національно-патріотичного виховання є

формування у молоді безцінного ставлення та відносин до українського народу, української державності та її нації [1].

Хочемо звернути увагу на те, що у цей досить болючий для країни час у сфері національно-патріотичного виховання залишається головним таке завдання: збирання, систематизація та поширення інформації про героїські вчинки українських військовослужбовців у різних сферах, бійців добровольчих підрозділів, які започаткували свою діяльність добровольчого руху у часи початку сучасної українсько-російської війни 2013–2014 років на сході нашої країни, волонтерів та просто небайдужих громадян, які на нашу думку внесли дуже великий внесок для зміцнення та покращення своїми діями обороноздатності та дієздатності української армії. Завдяки чому збройні сили України, територіальна оборона та добровольчі формування зараз можуть дати гідну відсіч при широкомасштабному вторгненні російських військ на територію нашої країни [2].

Також важливим є те, щоб кожен навчальний заклад став для юнаків та дівчат осередком, де вони можуть себе відчувати вірними патріотами своєї країни, і які зможуть в будь-яку мить взяти на себе дуже велику відповідальність за розбудовування та покращення країни, як суверенної, незалежної, демократичної, правової, соціальної, суспільної держави, забезпечуючи її безпеку на національному рівні. Головний фактор є підтримка єдності всього українського народу, політичної нації, встановлення громадського миру та злагоди соціуму.

Для реалізації глобальних завдань необхідна злагоджена робота всіх галузей, які забезпечують гармонійне співвідношення різноманітних напрямків, способів та методів виховання сучасної патріотичної молоді у процесі навчання та позанавчального процесу. У навчально-виховний процес необхідно неодмінно вводити різноманітні методи виховної роботи, що належать до основ функціонування патріотичного виховання молоді [1].

Одним з основних методів виховання патріотично свідомої молоді є залучення до участі в таких заходах, як: Всеукраїнська дитячо-юнацька військово-патріотична гра «Сокіл» («Джура») в навчальних закладах, Всеукраїнські змагання «Сильна нація. Юнацька ліга» імені Ігоря Белошицького, Всеукраїнська військово-патріотична гра «Вояцький дух».

А також вступ до громадських організацій таких, як: Військово-патріотичний клуб «Сокіл» міста Павлоград, Каховський військово-патріотичний клуб «Сокіл», громадська організація «Юнацький корпус».

Головним аспектом виховання з самого дитинства, є відвідування літніх дитячих таборів, наприклад: Дитячий національно-патріотичний табір «Азовець», «Азовець-Січовик», «Самарська Січ».

Що стосується національно-патріотичного виховання, на прикладі Дніпропетровської області, то слід зазначити, що до пандемії коронавірусної інфекції COVID-19 в місті Павлоград стрімко розвивався напрямок Військово-патріотичного клубу «Сокіл», який займається військово-патріотичним вихованням молоді у таких сферах: вишколи, навчально-польові збори на яких юнаків та дівчат навчають, як поводитись зі зброєю, тактична підготовка, надання домедичної допомоги в умовах бою, розвиток фізичних здібностей (подолання смуги перешкод), вчать виживанню в спеціально підготовлених умовах (ліс, полігон), проводять лекції з історії України для формування патріотичної свідомості, уроки мужності для учнів міських та сільських шкіл.

Учасники цього руху в умовах пандемії готувалися до змагань Всеукраїнського рівня «Сильна нація. Юнацька ліга» імені Ігоря Белошицького, військово-патріотична гра «Вояцький дух», вишкілу «Джура-Гвардієць Приазов'я», вишколу в рамках Всеукраїнського проекту «Не панікуй! Готуйся!», також деякі учасники клубу завдяки кваліфікованій підготовці інструкторів взяли участь у Всеукраїнській дитячо-юнацькій військово-патріотичній грі «Сокіл» («Джура») та показали високі результати.

У декількох школах міста Павлоград діє Всеукраїнська дитячо-юнацька військово-патріотична гра «Сокіл» («Джура»), вона є формою позакласної роботи з патріотичного виховання, способом творення патріотичної свідомості у юнаків та дівчат. Організація та підготовка до гри повністю лягає на шкільне самоврядування, опираючись на загальноприйняті звичаї козацької доби, вільного народного віча, яке має за мету поєднати дітей у «Рій» (який складається з 6 юнаків та 2 дівчат 9–11 класів) для виконання певних завдань гри.[3] Але всесвітня пандемія коронавірусної інфекції COVID-19 внесла свої несподівані корективи у процес підготовки до гри, бо через дистанційне навчання учням було заборонено збиратися та проводити заняття для підготовки до завдань, які зазначені у положенні, а саме: впоряд, перетягування линви, туристсько-спортивна смуга перешкод, стрільба з пневматичної зброї, лава на лаву, інтелектуальна гра-вікторина «Відун» (історія

України), домедична підготовка (цивільна, військова), пластун, творчий виступ команди на патріотичну тематику-«Ватра». Не дивлячись на всі складні умови підготовки, учасники гри через своє непереборне бажання та свою патріотичну свідомість все ж змогли виступити на змаганнях та показати високий результат на обласному етапі цієї гри [3].

Тож, не звертаючи уваги на умови та перешкоди, пов'язані з обмеженнями, викликаними поширенням коронавірусної інфекції COVID-19, в яких доводиться проводити різні заходи для підтримання національно-патріотичного та військово-патріотичного виховання молоді, в багатьох містах нашої країни виходить підтримувати діяльність клубів, проводити змагання, вишколи, лекції патріотичного напрямку, навчання для підготовки молоді до захисту майбутнього нашої країни.

1. Національно-патріотичне виховання дітей та молоді. URL : <https://imzo.gov.ua/osvita/pozashkilna-osvita-ta-vihovna-robota/natsionalno-patriotichne-vihovannya-ditey-ta-molodi/>

2. Методичні рекомендації щодо національно-патріотичного виховання. URL : <https://dspu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/01/Методичні-рекомендації-щодо-національно-патріотичного-виховання-у-загальноосвітніх-навчальних-закладах.pdf>

3. Сокіл-Джура. URL : <https://text.ru/rd/aHR0cHM6Ly91ay53aWtpcGVkaWEub3JnL3dpa2kv0KHNQvtC60ZbQu1%2FigJRf0JTQtGD0YDQsA%3D%3D>

Наталія ЛЕОНОВА

доцент кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
(м. Дніпро, Україна),
кандидат філологічних наук

ДОМАШНЄ НАСИЛЬСТВО ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ПСИХІКУ ДИТИНИ

Одним із шляхів, що допоможуть вирішити проблему домашнього насильства в Україні, є той факт, що в грудні 2017 року Верховна Рада України ухвалила Закон «Про запобігання та протидію домашньому насильству», в якому запропоновано новий, із використанням сучасних європейських стандартів, підхід до боротьби з цим негативним явищем у розвиненому суспільстві [2].

Отже, відповідно до ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» (далі – Закон), домашнім насильством визнаються дії або бездіяльність психологічного, сексуального, фізичного або економічного насильства, що вчиняються в родині чи в межах місця проживання або між родичами, або між колишнім чи теперішнім подружжям, або між іншими особами, які спільно проживають (проживали) однією сім'єю, але не перебувають (не перебували) у родинних відносинах чи у шлюбі між собою, незалежно від того, чи проживає (проживала) особа, яка вчинила домашнє насильство, у тому самому місці, що й постраждала особа, а також погрози вчинення таких діянь [2].

Законодавство України у парадигмі протидії домашньому насильству виокремлює чотири види такого насильства: психологічне, фізичне, сексуальне та економічне.

Насильство в родинях, на жаль, відбувається в усіх прошарках суспільства, незалежно від релігії, раси, сексуальних смаків, освітнього та професійного рівнів. Переважно насильники та агресори намагаються одержати владу та контроль над своїми близькими, партнерами, членами родини [1].

Отже, насильство над дітьми – це широке поняття, що вміщує різні види поведінки психологічно залежних та взаємодіючих пар: батьки – діти, опікуни – вихованці, вчителі – учні, вихователі – малеча, вихованці, тренери – діти-спортсмени, командний склад – курсанти тощо. Старші або сильніші є домінуючими в зазначених типах пар і якщо вони виявляють агресію, то відбувається травмування об'єкту насильницьких дій – ментальне, психічне, фізичне тощо.

Наша держава піклується про своїх громадян на законодавчому рівні, багато різних волонтерських та соціальних центрів намагаються допомогти жертвам домашнього насилля, але, не зважаючи на позитивні зміни та тенденції зацікавлених сторін результати